

Қарағанды Мемлекеттік Медицина Университеті
Анатомия кафедрасы

Тақырыбы: “Буынның жасқа байланысты ерекшеліктері”

Орындаған: Шигибаева С. Г 321 ЖМФ

Қабылдаған: Жумабекова А. М

Қарағанды 2011ж

Жоспар:

- *Кіріспе.*
- *Негізгі бөлім.*
- ❖ *Буындардың түзілуі*
- ❖ *Буын түрлері*
 - *Қорытынды*
 - *Қолданылған әдебиеттер.*

Кіріспе.

- Анатомияда буын деп екі немесе бірнеше сүйектердің бірігуін айтады. Егер біз қаламды алуғыға, еңкеюге немесе қадам жасауға тырыссақ, онда бірден буындардың біздің өміріміздегі маңызын түсінер едік. Буынның негізгі қызметі қаңқа сүйектерін байланыстыру және олардың қозғалысын қамтамасыз ету болып табылады.
- **Құрылысы**
- Әрбір буын гиалинді шеміршекпен жабылған сүйек эпифиздерінің буындық беттерінен, синовиальды сұйықтығы бар буын қуысынан, буын қабынан және синовиальды қабықшадан түзіледі.
- Буынның негізгі элементтері:
- сүйек эпифиздері
- буындық шеміршектер
- буындық қалта
- синовиальды қабықша
- буын қуысы
- синовиальды сұйықтық
-

Адам денесінің буындары үш топқа бөлінеді:

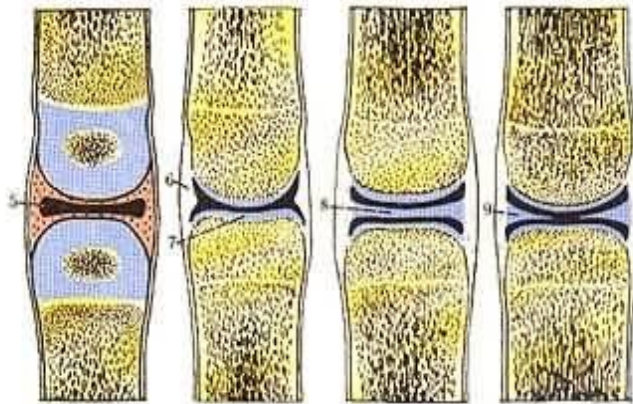
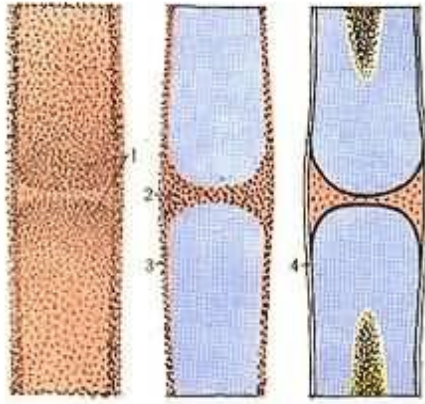
- Синартроз – сүйектердің қозғалыссыз бірігуі.
- Амфиартроз немесе жартылай буын – шектеулі қозғалысы бар, сүйектердің бірігуі.
- Диартроз немесе нағыз буындар, біздің денеміздің қозғалысын қамтамасыз етеді.

Синартроздар бассүйек сүйектерінің арасында болса, ал амфиартроздарға омыртқа буындары жатады. Адамда ең көп кездесетін нағыз буындар. Мұндай буындардың түзілуінде сүйек беттері арнайы гиалинді шеміршекпен қапталады, ал буынның өзі фиброзды дәнекер тінен тұратын тығыз капсулада жатады. Буынның ішкі қуысы синовиальды қабықшамен қапталады, оның жасушалары буынның қозғалысын жеңілдетіп, оны ауырсымауын қамтамасыз ететін арнайы сұйықтық өндіреді.

Буындардың түзілуі

- **Буын бастамасы** ұрықтық дамудың екінші айының соңында болашақ сүйектердің шеміршекті соңдарының арасында мезинхиманың тығыздалуынан пайда болады. Бұл мезенхима ыдырап, онда қуыс түзіледі – болашақ буын қуысы. Нәтижесінде, буын орнында сүйектер бір бірімен шеміршекті буын беттерімен жанасады. ал пайда болған буын қуысын қоршайтын мезенхима, шеміршекүстімен бірігіп буын капсуласына бастау береді. Буын беттерінің арасында жататын мезенхимада екі саңылау пайда болған жағдайда, мезенхима бұл қуысты бөліп, кейін ол бір қуысты екінші қуыстан толықтай бөліп тұратын диск түзеді.

Types of Joints

Ball and Socket

Fixed

Hinge

Elbow

Knee

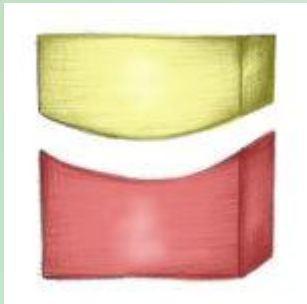
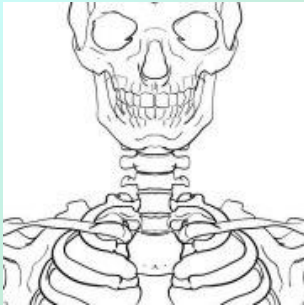
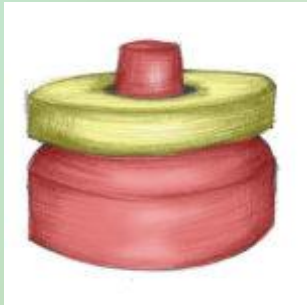

Hip

Joint Structures

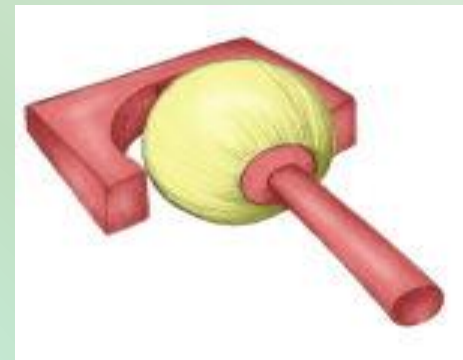
Байланыс түрі	Біріккен қозғалыс	мысал	Құрылысы
ілмек	бүгу/жазу	 шынтақ/тізе	 Біріккен ілмек
Стержень	1 сүйектің басқа сүйек айналасында айналу	 жоғарғы мойын (atlas and axis bones)	 Айналмалы шарнирде

Болл және
Socket

әкелу/ әкету/
Adduction /
Abduction/Intern
al & External
Rotation / ішке
және сыртқа
айналдыру

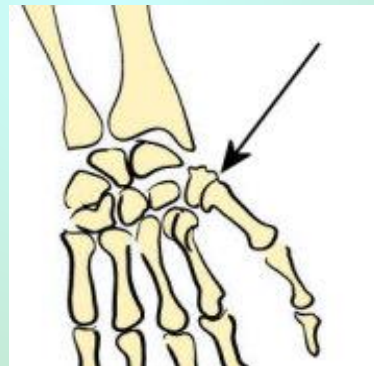
иық/ Хип-

Болл және шарнир

Ершік

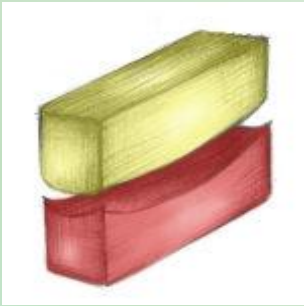
әкелу/ әкету/
Adduction /
Abduction/Circu
mduction
Похищение /
аннулирование

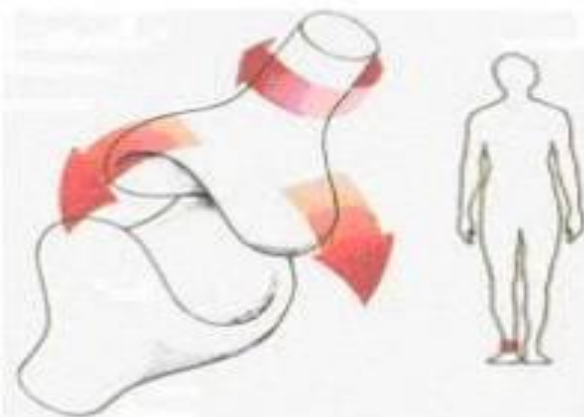
үлкен саусақ
буынында

Седло совместных

Condyloid	Әкелу / әкету/ Adduction / Abduction/Circum duction Похищение / аннулирование	 Наручные / MCP и MTP суставов	 Condyloid совместных
сырғанау	Сырғанау арқылы қозғалыс	 Білезік аралық буынадар	 Біріккен жылжымалы қозғалыс

Виды суставов

Седловидный

Блоковидный

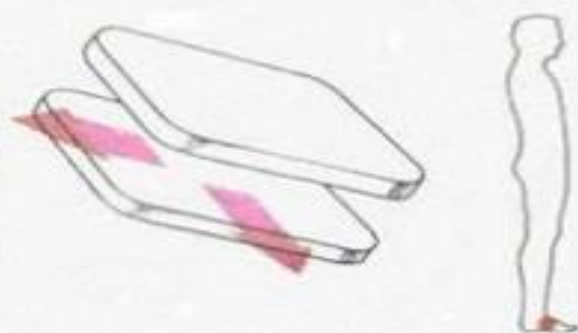
Эллипсоидный

Ореховидный

Мыщелковый

Плоский

Одноосный

Тізе буыны

- Буынның алдыңғы бөлігінде түзеусті сүйегі орналасқан. Тізеусті мен санның төртбасты бұлшықеті сіңірмен байланысқан, оның жалғасы ретінде тізеусті байлам болып табылады. Сіңірлік аппаратқа сонымен қатар бүйірлік және кресттәрізді байламдар кіреді.
- **Кресттәрізді байламдар** тізе буынын тұрақтандырады және сираққа шамадан тысалға жылжуға мүмкіндік бермейді, сонымен қатар асықты жіліктің сыртқы айдаршығын ұстап тұрады. Тізе буынының артқы кресттәрізді байламы (лат. *lig. cruciatum posterius*) тізе буынын тұрақтандырып, сирақтың артқа жылжуынан сақтайды.

Адамда тізе буыны бүгу жазу қозғалыстарын, ал бүгілген жағдайда — осі бойынша айналуды қамтамасыз етеді.

Lateral Collateral Ligament

Femur

Articular Cartilage

Patella

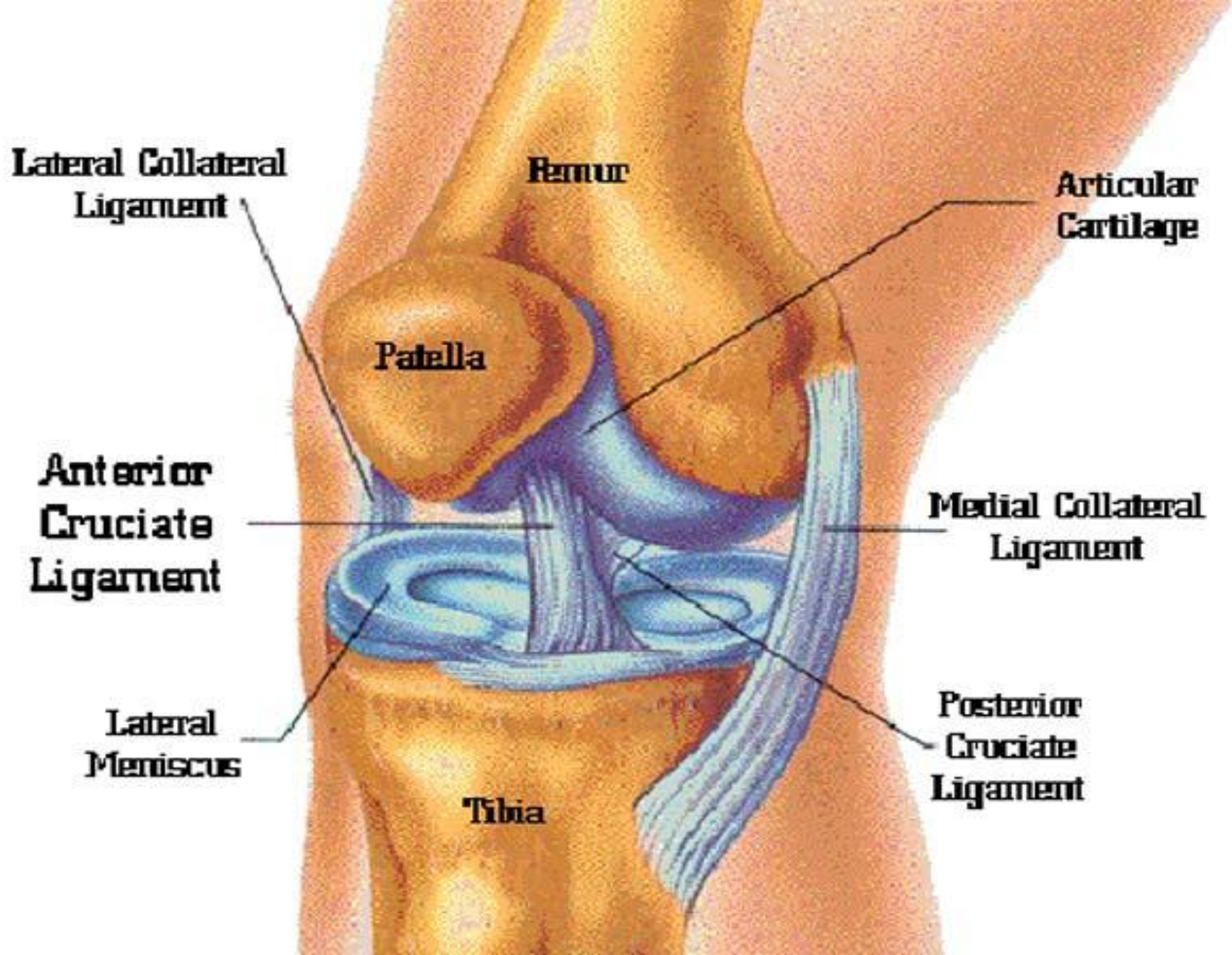
Anterior Cruciate Ligament

Medial Collateral Ligament

Lateral Meniscus

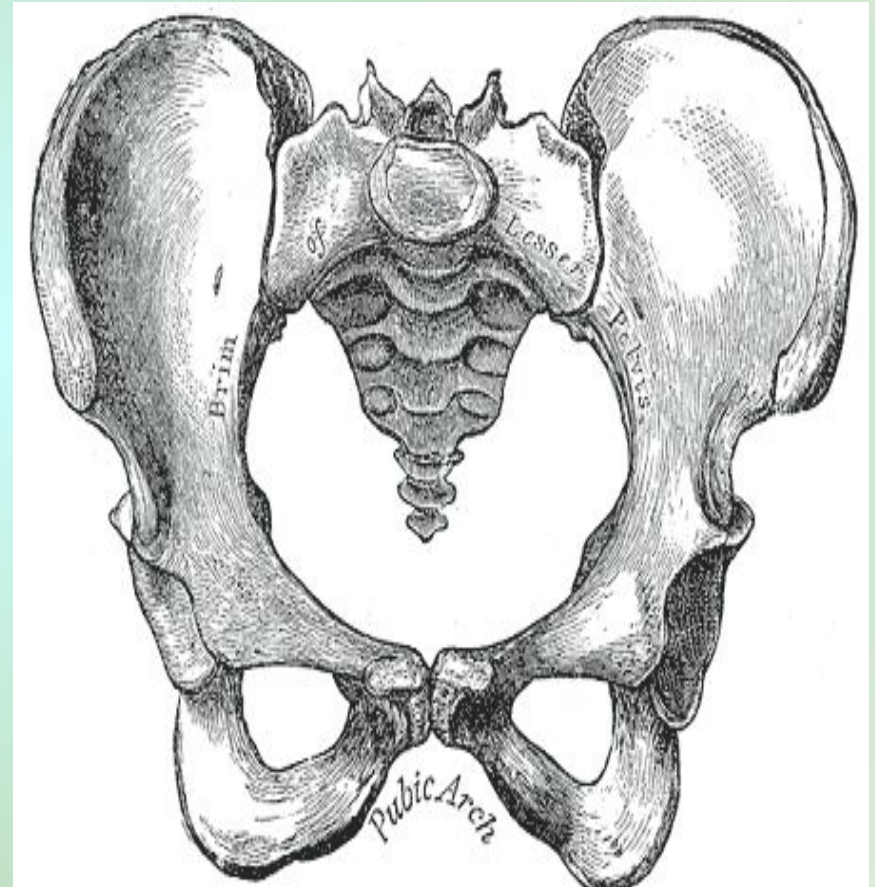
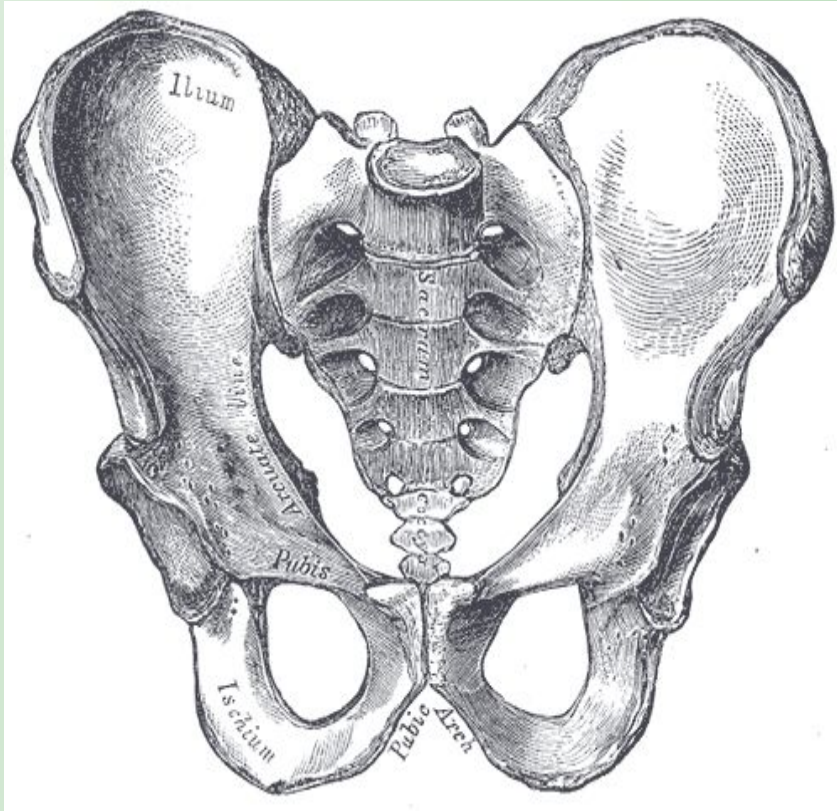
Posterior Cruciate Ligament

Tibia

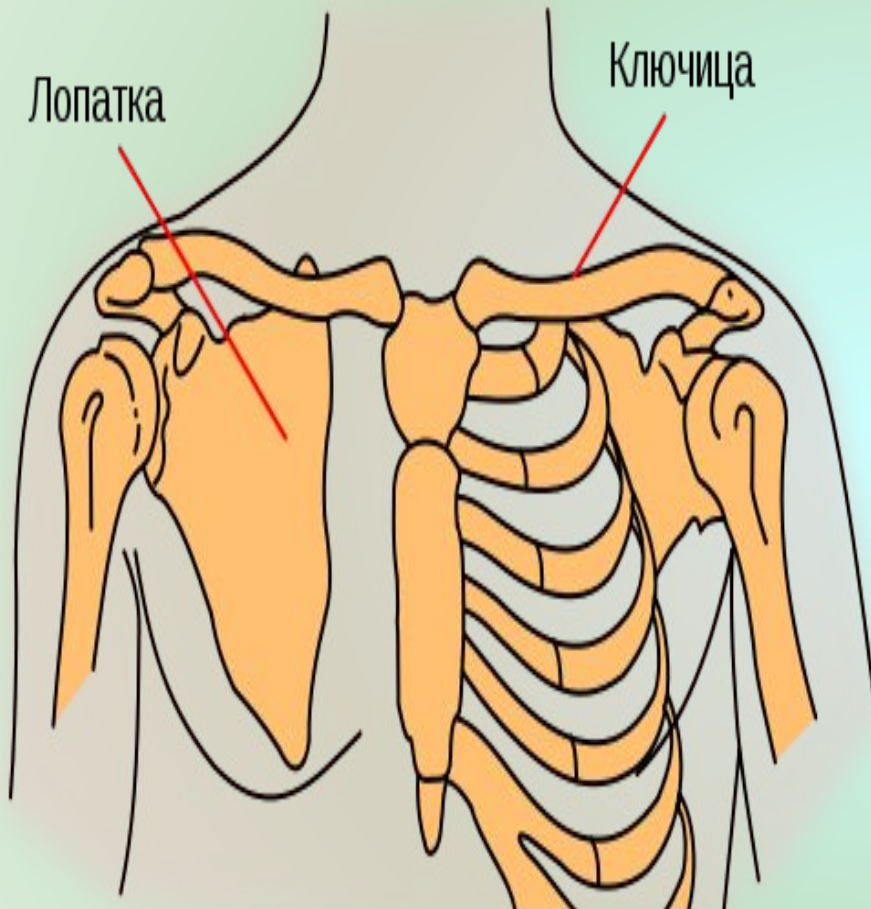

Жамбас сүйектері

- Жамбас негізін жамбас сүйектері, сегізкөз және құйымшақ түзеді, олар аяқ буындарымен сүйек сақинасына біріккен, оның ішінде ішкі мүшелер орналасатын қуыс пайда болады. 16—18 жасқа дейін сүйектер (мықын, шат және шонданай) шеміршек арқылы байланысады. Кейіннен сүйектену процессі жүріп, көрсетілген сүйектер бірігіп, *жамбас сүйегін құрайды*.
- Жұп жамбас сүйектері алдынан шат симфизі көмегімен, ал артынан аттас сегізкөз сүйегінің құлақ тәрізді бетімен жанасып, жұп сегізкөз мықын буынын түзеді. Жамбас сүйектерінің әр қайсысы үш сүйектен тұрады : мықын сүйегі, шонданай сүйегі және шат сүйегі, олардың денелері сыртқы бетінде *ұршық ойысын* түзеді.

Иық белдеуі

- Иық белдеуі — қолдардың қозғалысын және тірегін қамтамасыз ететін сүйектер (жүп жауырын мен бұғана) мен бұлшықеттер жиынтығы. Иық белдеу сүйектері акромиальды-бұғана буындарымен байланысады. Кеуде клеткасымен иық белдеуі кеудебұғана буыны және бұлшықеттерімен байланыса, ал қолдармен — иық буындары арқылы алады. 11

Қорытынды

Артрит - воспаление крупных суставов - коленного, локтевого.
ПолИАртрит - воспаление мелких суставов пальцев, кистей, стоп.

Протекают остро: возникает боль в покое и при ходьбе, сустав распухает, кожа над ним краснеет и становится горячей, повышается температура.

Артроз - разрушение хрящевой ткани.
Поражает коленные, плечевые, тазобедренные суставы. Развивается постепенно.

Первые сигналы: ноги под вечер гудят и отекают, становится трудно подниматься по лестнице, сустав начинает тяжелее сгибаться, потом начинаются ночные распирающие боли.

Проблемы с суставами испытывают **30%** людей после **35 - 40 лет**, **80%** - старше **55 лет**. **20%** из них нуждаются в **эндопротезировании** – операции по замене родного сустава на искусственный.

Шаровидный сустав

Подобно головке бедренной кости может поворачиваться во всех направлениях.

Седловидный сустав

Делает возможным движение в двух направлениях, как и сустав, соединяющий палец с запястьем.

Эллипсоидный сустав

Двигается в одном направлении. Также действуют суставы локтей, коленей, пальцев рук и ног.

Қорытынды.

Қазіргі таңда буын аурулары көбеюде. Соларды алдын алуға дер кезінде емдеуге буындардың әр жасқа сай ерекшеліктерін біліп, аурулардың жасырын кезендерін анықтауда, басқада адам өміріне қауіпті ауруларды, жас нәрестелердегі туа біткен ауруларды анықтауға және оларға дер кезінде ем тағайындауға септігін тигізеді.

Қолданылған әдебиеттер.

- a) *И. В. Гайворонский “Нормальная анатомия человека ” Том I ;*
- b) *Интернет желісі:*

www.google.ru

www.yandex.ru